

Бухгалтерський облік спрощує процес розвитку інститутів, оскільки є складною інтегровано-сформованою системою інформаційних відносин з чітко регульованим процесом формування економічної інформації, затребуваних системою управління.

Організація обліку залежить від первісної оцінки бізнесу щодо мети його існування, реальних можливостей, потенційного зростання та ймовірних ризиків. Ці чинники є базовими і в подальшому розширюються відповідно до внутрішніх вимог та зовнішніх умов суспільно-економічного середовища.

Зміна кожного із чинників непрямо впливає на координацію облікової системи – не всієї, а її інформаційної та комунікаційної функцій, що покладені в основу фінансово-економічних взаємовідносин. Індивідуальність в організації обліку межує із колективністю, оскільки право на визначення нюансів і особливостей у веденні обліку не віднімає обов'язку дотримуватись регламентованих правил, методів і процедур в організації обліку та складанні облікової звітності.

О.С. Япунська, канд. екон. наук, ст. викл. (ОНЕУ, Одеса)

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ТА ОЗНАКИ ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Сучасна політична та економічна криза в Україні має суттєвий негативний вплив на діяльність суб'єктів господарювання, що обумовлює необхідність перевірки активів компаній на предмет зменшення корисності відповідно до вимог П(С)БО 36 «Зменшення корисності активів» та МСБО 28 «Зменшення корисності активів».

Одним із перших етапів процедури зменшення корисності виступає оцінка наявності ознак, що свідчать про потенційне зменшення корисності активів, зокрема основних засобів, на підставі зовнішніх та внутрішніх джерел інформації, що узагальнено нами на рис. 1.

Як зображено на рис. 1, у якості зовнішніх джерел інформації щодо потенційної втрати або відновлення корисності активів можуть бути використані дані біржових, дилерських та посередницьких ринків та показники соціально-економічного розвитку країни; внутрішніх - внутрішня обліково-аналітична та прогнозна інформація (коефіцієнт зносу основних засобів, показники їх віддачі та

рентабельності тощо).

Відповідно до норм стандартів підприємства мають право розширювати цей перелік ознак. Так, ПАТ «Український графіт» до складу ознак зменшення корисності також було віднесено: зміну поточного конкурентного середовища, очікування щодо зростання промисловості, збільшення вартості капіталу, зміни в майбутній доступності фінансування, технологічне застарівання, припинення певного виду діяльності тощо. На нашу думку, перелік ознак і джерел відповідної інформації, а також рівень їхньої суттєвості необхідно визначити у Наказі про облікову політику суб'єкта господарювання.

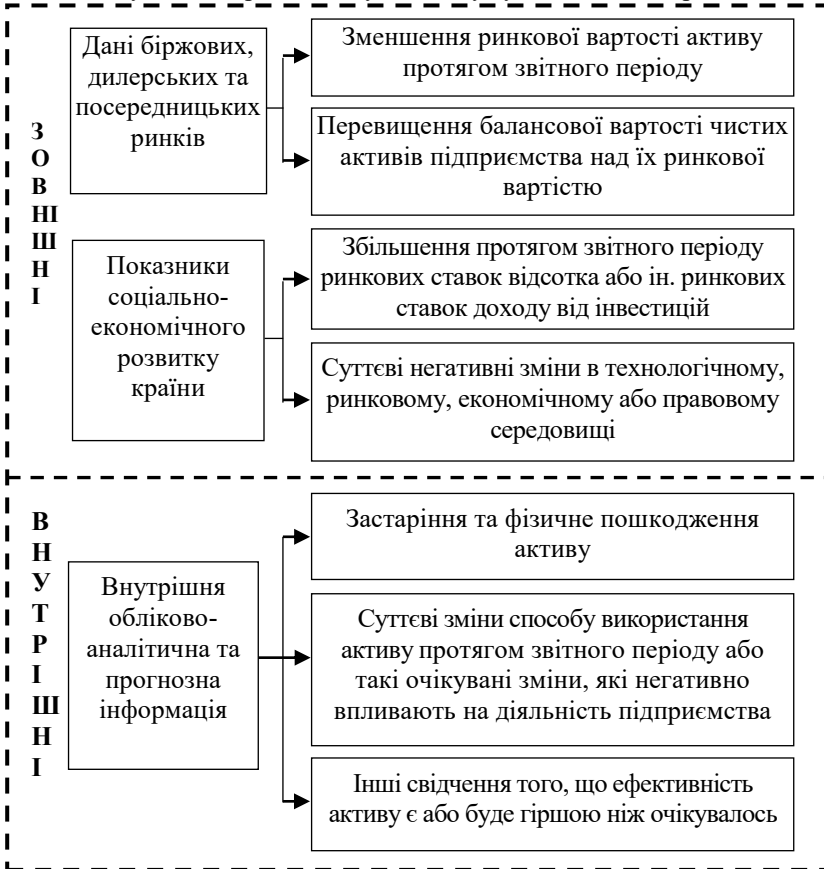

Рис. 1. Джерела інформації та ознаки зменшення корисності основних засобів

При цьому слід зазначити, що нами було використано словосполучення «зовнішні джерела інформації» та «внутрішні джерела інформації», які наведено в МСБО 36 (*External sources of information, Internal sources of information*). Однак, П(С)БО 28 наводить їх ідентичний перелік та визнає їх «ознаками можливого зменшення корисності». Що до цього питання ми цілком погоджуємося з зауваженням Л. Г. Ловінської, на думку якої, таке розмежування є «важливим з позиції аналізу ситуації щодо доцільності проведення процедури» знецінення. Адже зовнішні джерела інформації «як база оцінки справедливої вартості дають ринкову вартість, тоді як внутрішні... – відмінні від ринкової вартості». Тобто, як зазначає автор, «необхідність перегляду корисності після проведення переоцінки виникне на підставі внутрішніх джерел» [1, с. 178].

Отже, узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновки: перелік ознак потенційної втрати корисності основних засобів, поріг їх суттєвості та джерела необхідної інформації необхідно враховувати під час формування та розробки положень системи облікової політики суб'єкта господарювання; у якості зовнішніх джерел інформації щодо потенційної втрати або відновлення корисності основних засобів можна визнавати дані біржових, дилерських, посередницьких ринків та показники соціально-економічного розвитку країни; внутрішніх - внутрішню обліково-аналітичну та прогнозну інформацію компанії.

Список використаних джерел

1. Ловінська Л. Г. Оцінка в сучасній системі бухгалтерського обліку підприємств України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09 / Ловінська Людмила Геннадіївна. — Київ, 2007. — 375 с.